

DAT 015 – Maskinorienterad Programmering 2012/2013

MC68HC12,
Arbetsbok för MC12
CPU12 Reference Guide

Ur innehållet:

Programmerarens bild
Översikt, "single-chip-computer" DG256
(Exempel)

Instruktionsuppsättning

"ISA" – Instruction Set Architecture

- ⊕ Vilka operationer kan utföras ?
 - Instruktionsgrupper
- ⊕ Hur lagras operanderna förutom i minnet ?
 - Korttidslagring
- ⊕ Hur nås operander i minnet?
 - Adresseringssätt
- ⊕ Vilka typer/storlekar av operander kan hanteras ?
 - Generella/speciella register, registerstorlek

Programmerarens bild – datatyper/storlek

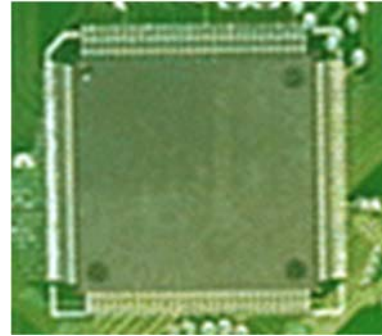
	char (8)	short int (16)	long int (32)	long int (64)	floating point (IEEE)	pointers
68HCS12	X	X				16/20 bit
Coldfire V1	X	X	X			32 bit
Coldfire V4	X	X	X		X	32 bit
PowerPC	X	X	X		X	32 bit
PowerPC (64)	X	X		X	X	64 bit
8086	X	X				16/20 bit
80386	X	X	X			32 bit
80486	X	X	X		X	32 bit
X86-32	X	X	X		X	32 bit
X86-64	X	X		X	X	64 bit

Programmerarens bild – adresserbart minne

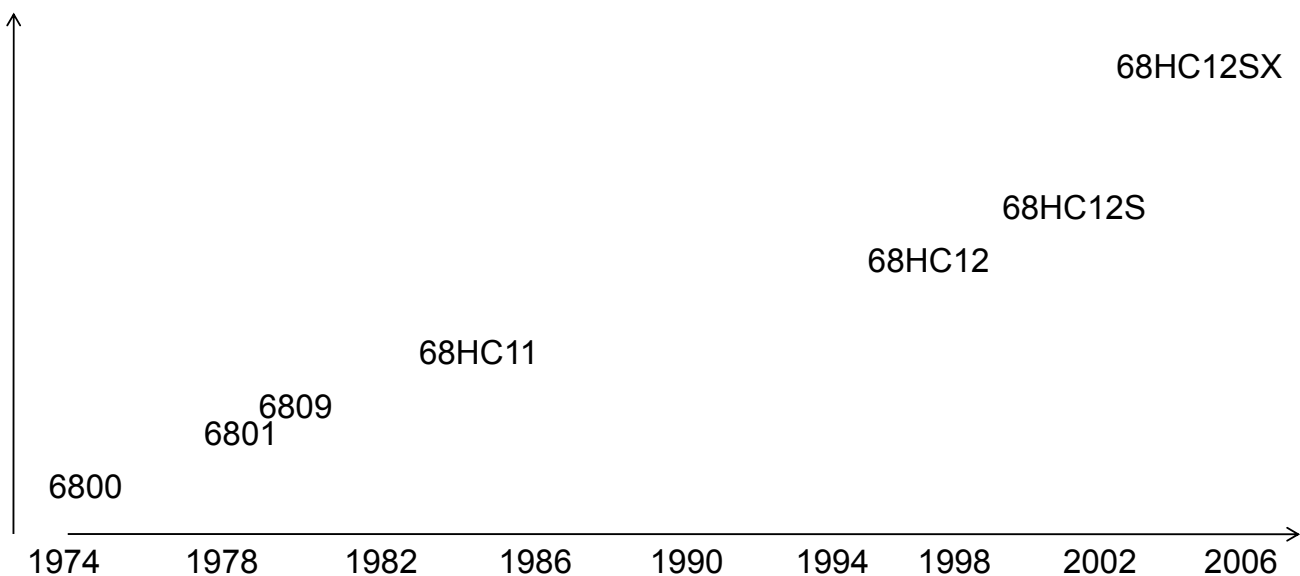
ADRESSBUSS	RANDOM ACCESS
16 bitar	$2^{16} = 65\,536 \text{ byte} = 64 \text{ kbyte}$
20 bitar	$2^{20} = 1\,048\,576 \text{ byte} = 1\,024 \text{ kbyte} = 1 \text{ Mbyte}$
24 bitar	$2^{24} = 16\,777\,216 \text{ byte} = 16\,384 \text{ kbyte} = 16 \text{ MByte}$
32 bitar	$2^{32} = 4\,294\,967\,296 \text{ byte} = 4\,194\,304 \text{ kbyte} = 4\,096 \text{ Mbyte} = 4 \text{ Gbyte}$
64 bitar	$2^{64} = 1,844674407 \cdot 10^{19} \text{ byte} = 16 \text{ Ebyte}$

Freescale 68HCS12

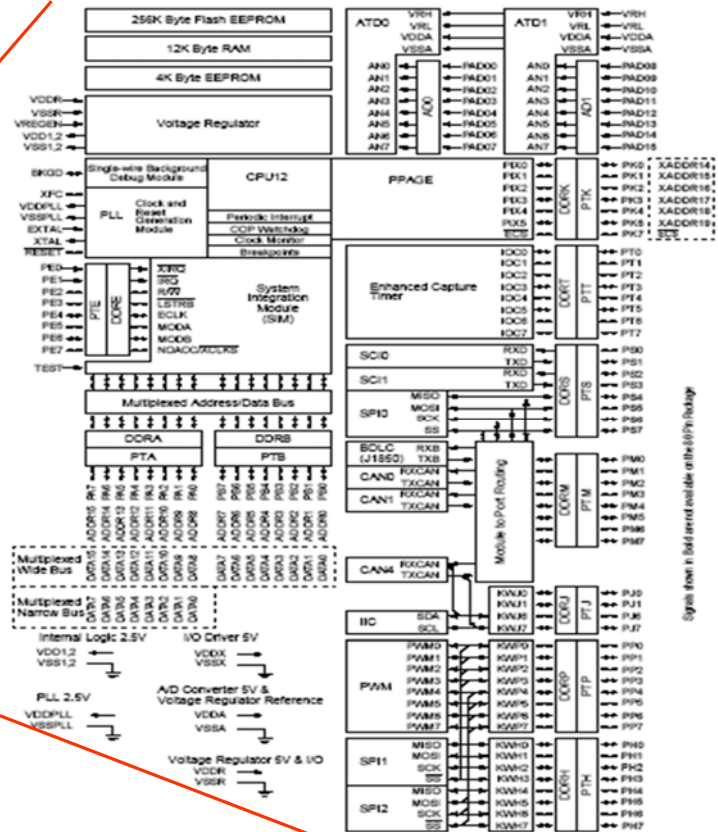
- HCS12 adressrum, IO och minne
- CPU12, klockor och räknare
- "Random Access"- Minne
 - RWM, FLASH, EEPROM
- Periferienheter
 - Parallell Input/Output:
 - Seriell kommunikation
 - AD
 - PWM

Historik

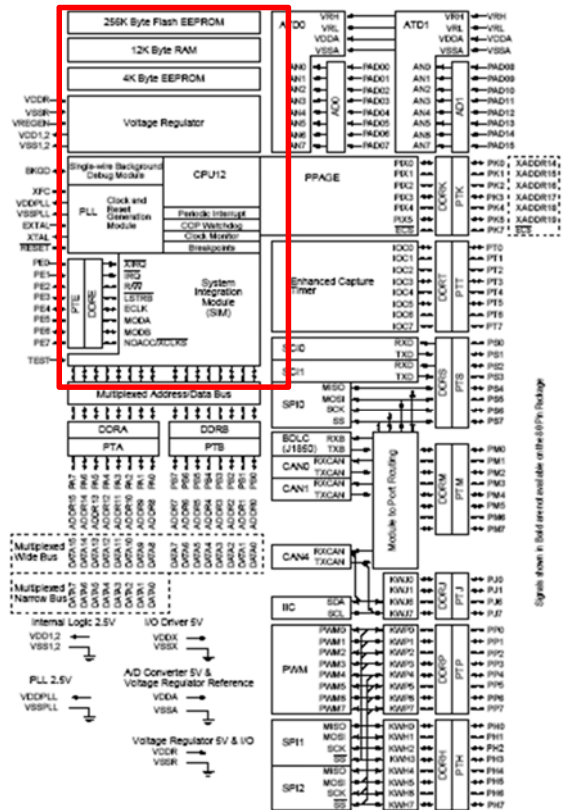
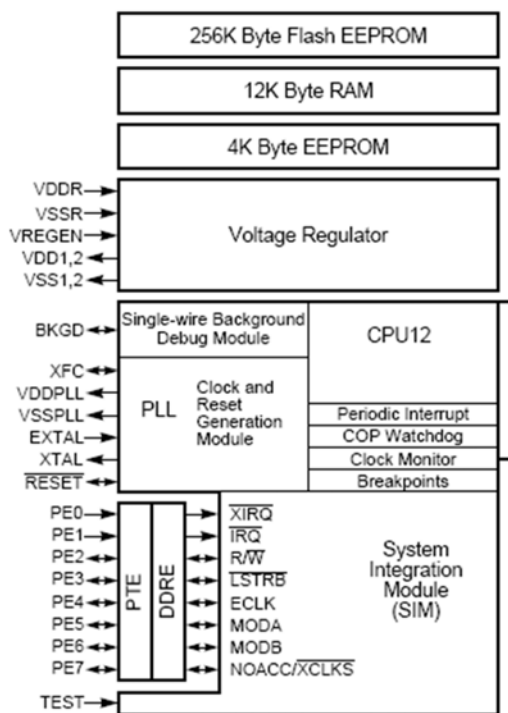

HCS12DG256, blockdiagram

Introduktion till Freescale MC68HCS12

HCS12DG256, "core"

Introduktion till Freescale MC68HCS12

HCS12DG256, "core"

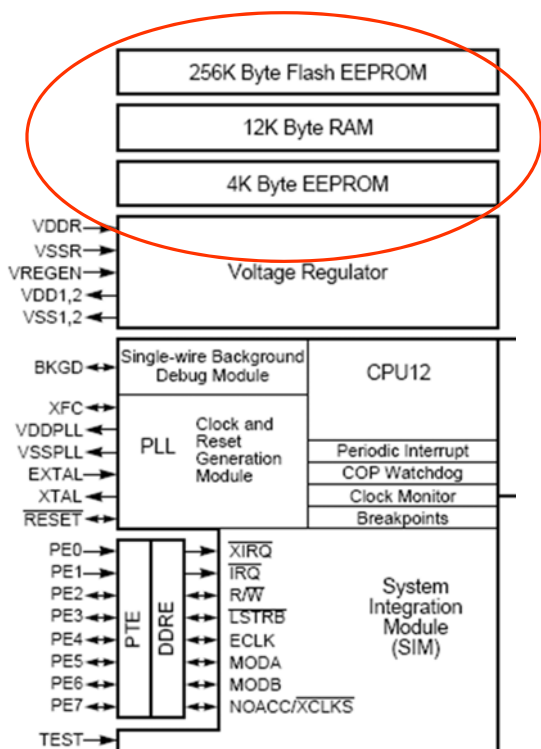
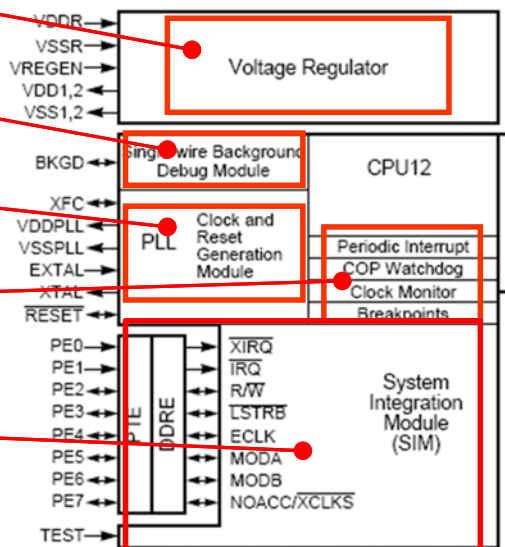
Spänningsregulatorer (flera olika spänningar används internt)

"Background Debug Mode" för test/avlusning

En kristall utgör bas för alla klockfrekvenser i systemet

Realtidsklocka och andra klockfunktioner

Programmerbara funktioner

Primärminne

Icke flyktigt minne

Upp till 256 Kbyte i "minnesbankar"

48 kB utan användning av "bankar"

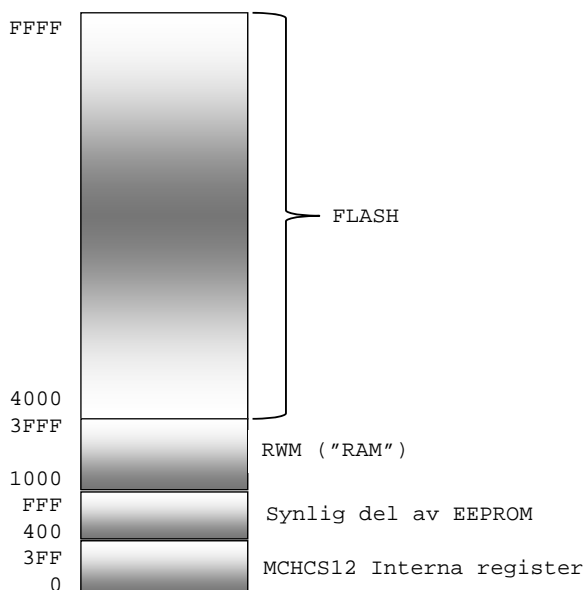
4 kB EEPROM

Flyktigt minne

12 kB RAM (=RWM)

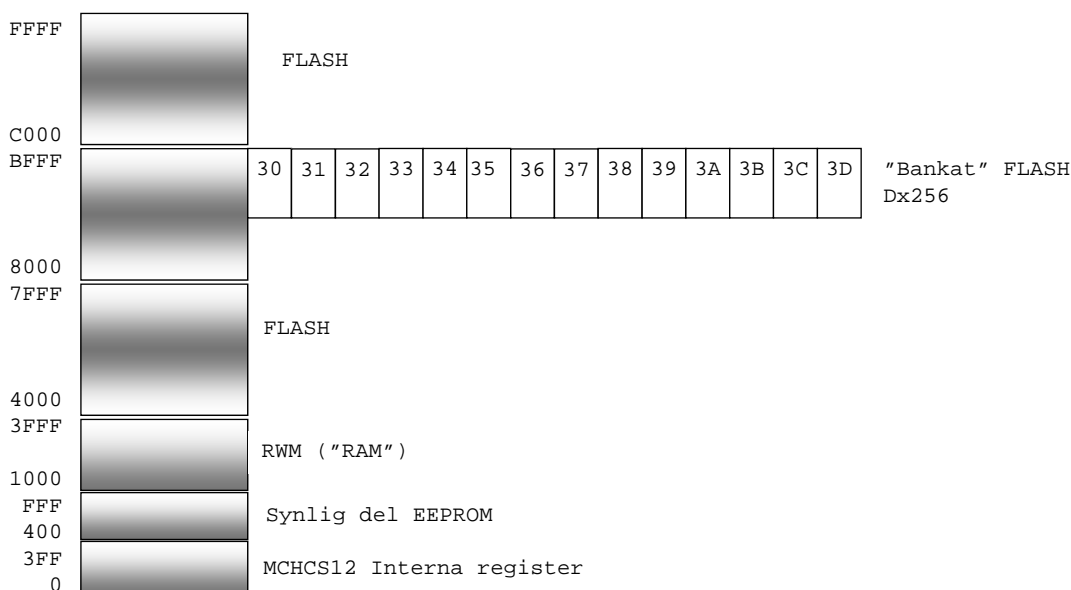
EXEMPEL, linjärt adressrum

256K Byte Flash EEPROM
12K Byte RAM
4K Byte EEPROM

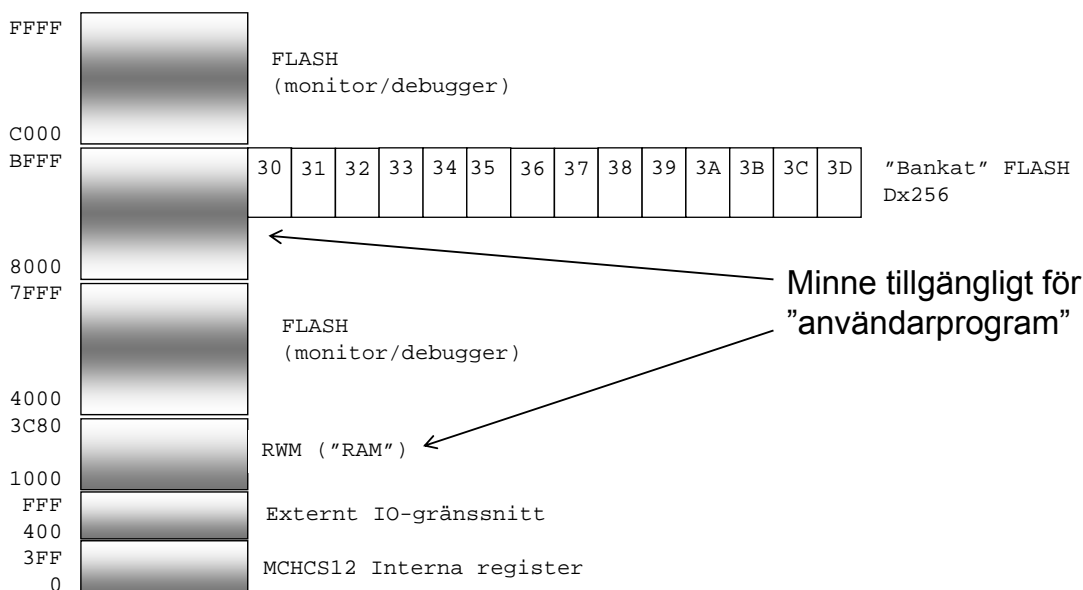
EXEMPEL, "bankat" adressrum

256K Byte Flash EEPROM
12K Byte RAM
4K Byte EEPROM

EXEMPEL, i laborationsdator MC12

256K Byte Flash EEPROM
12K Byte RAM
4K Byte EEPROM

Periferikretsar i HCS12DG256

AD – Analog till Digital omvandling

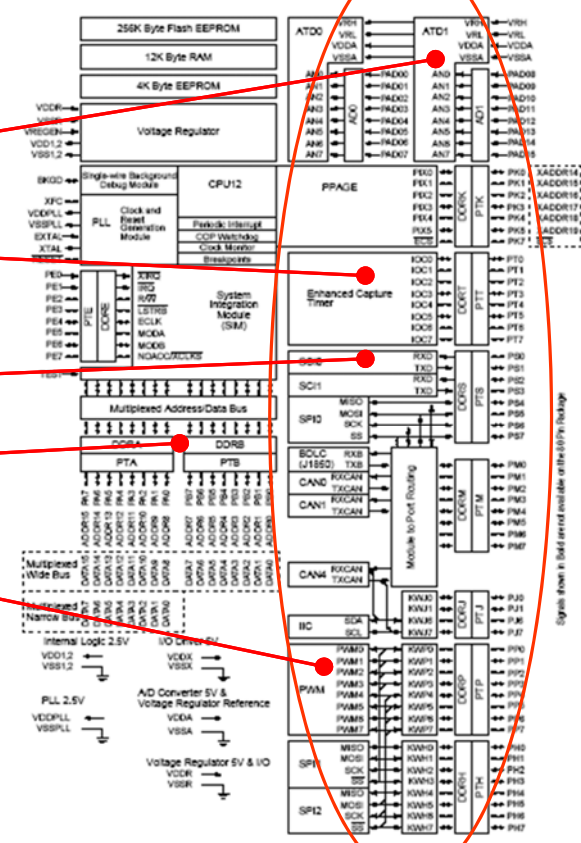
ECT- Räknarkretsar för noggrann tidmätning

SCI – Asynkron seriekommunikation

Parallell In-Utmatning

PWM – Pulsbreddsmodulering

Etc...

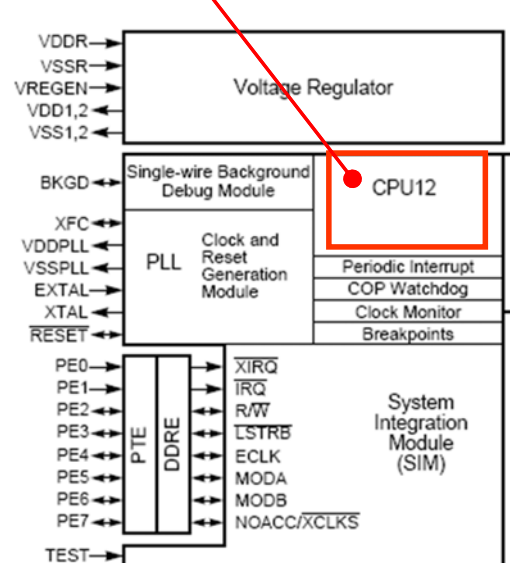

HCS12DG256, "core"

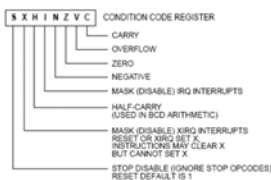
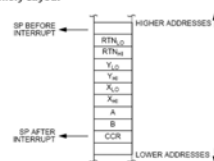
Centralenhet CPU12

Instruction Set Summary

Source Form	Operation	ADD. Mode	Machine Coding (bits)	Access Data	S	H	I	N	Z	V	C
ADD	RD ← RD ← A Add Accumulators A and B	IMD	LD 00	DD	-	-	-	-	-	-	-
ABX	RD ← RD ← X Double to LEAV.BX	IMD	LD 01	DD	-	-	-	-	-	-	-
ABY	RD ← RD ← Y Double to LEAV.BY	IMD	LD 10	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp#	RD ← RD ← C ← A Add with Carry to A	IMD	LD 11	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp16		IMD	LD 12	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp8		IMD	LD 13	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp16,grp		IMD	LD 14	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp8,grp		IMD	LD 15	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp16,grp,grp		IMD	LD 16	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp8,grp,grp		IMD	LD 17	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp16,grp,grp,grp		IMD	LD 18	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp8,grp,grp,grp		IMD	LD 19	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp16,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 20	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp8,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 21	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp16,grp,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 22	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp8,grp,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 23	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp16,grp,grp,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 24	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp8,grp,grp,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 25	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp16,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 26	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp8,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 27	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp16,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 28	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp8,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 29	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp16,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 30	DD	-	-	-	-	-	-	-
ADCA,grp8,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp,grp		IMD	LD 31	DD	-	-	-	-	-	-	-

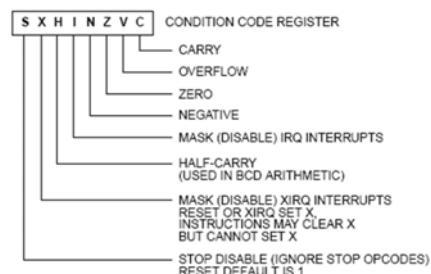
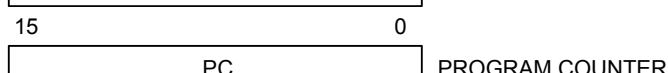
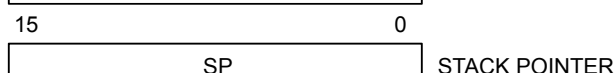
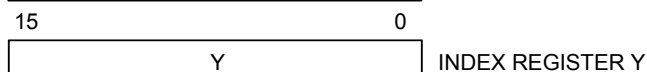
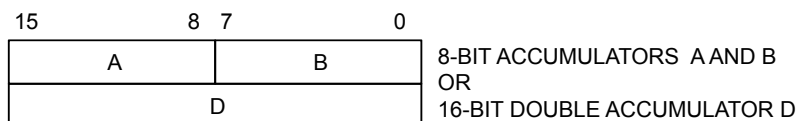
Stack and Memory Layout

Interrupt Vector Locations

- FFFFE, FFFFF Power-On (POR) or External Reset
- FFFFC, FFFFF Clock Monitor Reset
- FFFFA, FFFFF Computer Operating Properly (COP Watchdog) Reset
- FFFF8, FFFFF Unimplemented Opcode Trap
- FFFF6, FFFFF Software Interrupt Instruction (SWI)
- FFFF4, FFFFF XIRQ
- FFFF2, FFFFF IRQ
- FFFC0-FFFF1 Device-Specific Interrupt Sources

Registeruppsättning CPU12

Adresseringsätt

Vi känner igen de flesta adresseringsätten i från FLEX.

Indexerade adresseringsätt kan även användas med register X, Y och SP ibland också med PC (PC-relativt)

Nytt här är också "Indirekt adressering"

Addressing Mode	Source Format	Abbreviation	Description
Inherent	INST (no externally supplied operands)	INH	Operands (if any) are in CPU registers
Immediate	INST #opr8i or INST #opr16i	IMM	Operand is included in instruction stream 8- or 16-bit size implied by context
Direct	INST opr8a	DIR	Operand is the lower 8-bits of an address in the range \$0000 - \$00FF
Extended	INST opr16a	EXT	Operand is a 16-bit address
Relative	INST rel8 or INST rel16	REL	An 8-bit or 16-bit relative offset from the current pc is supplied in the instruction
Indexed (5-bit offset)	INST oprx5,xysp	IDX	5-bit signed constant offset from x, y, sp, or pc
Indexed (pre-decrement)	INST oprx3,-xys	IDX	Auto pre-decrement x, y, or sp by 1 ~ 8
Indexed (pre-increment)	INST oprx3,+xys	IDX	Auto pre-increment x, y, or sp by 1 ~ 8
Indexed (post-decrement)	INST oprx3,xys-	IDX	Auto post-decrement x, y, or sp by 1 ~ 8
Indexed (post-increment)	INST oprx3,xys+	IDX	Auto post-increment x, y, or sp by 1 ~ 8
Indexed (accumulator offset)	INST abd,xysp	IDX	Indexed with 8-bit (A or B) or 16-bit (D) accumulator offset from x, y, sp, or pc
Indexed (9-bit offset)	INST oprx9,xysp	IDX1	9-bit signed constant offset from x, y, sp, or pc (lower 8-bits of offset in one extension byte)
Indexed (16-bit offset)	INST oprx16,xysp	IDX2	16-bit constant offset from x, y, sp, or pc (16-bit offset in two extension bytes)
Indexed-Indirect (16-bit offset)	INST [oprx16,xysp]	[IDX2]	Pointer to operand is found at... 16-bit constant offset from x, y, sp, or pc (16-bit offset in two extension bytes)
Indexed-Indirect (D accumulator offset)	INST [D,xysp]	[D,IDX]	Pointer to operand is found at... x, y, sp, or pc plus the value in D

Inherent

Source Form	Operation	Addr. Mode	Machine Coding (hex)	Access Detail	S	X	H	I	N	Z	V	C
CBA	(A) - (B) Compare 8-Bit Accumulators	INH	18 17	∞	-	-	-	-	Δ	Δ	Δ	Δ

Maskinkod för instruktionen

Cykel för cykel beskrivning

Flaggpåverkan

Omedelbar (Immediate) 8-bit/16-bit

LDAA #opr8i LDAA opr8a LDAA opr16a LDAA oprx0_xysp LDAA oprx9_xysp LDAA oprx16_xysp LDAA [D,xysp] LDAA [oprx16.xysp]	(M) ⇒ A Load Accumulator A	IMM 86 11 DIR 96 dd EXT B6 hh 11 IDX A6 xb IDX1 A6 xb ff IDX2 A6 xb ee ff [D,IDX] A6 xb [IDX2] A6 xb ee ff	P rFP rOP rFP rPO frPP fIfrFP fIDrFP	-	-	-	-	Δ	Δ	0	-
LDD #opr16i LDD opr8a LDD opr16a LDD oprx0_xysp LDD oprx9_xysp LDD oprx16_xysp LDD [D,xysp] LDD [oprx16.xysp]	(M:M+1) ⇒ A:B Load Double Accumulator D (A:B)	IMM CC jj kk DIR DC dd EXT FC hh 11 IDX EC xb IDX1 EC xb ff IDX2 EC xb ee ff [D,IDX] EC xb [IDX2] EC xb ee ff	OP rFP rOP rFP rPO frPP fIfrFP fIDrFP	-	-	-	-	Δ	Δ	0	-

opr8i, 8-bitars konstant om 8-bitars register

Opr16i, 16-bitars konstant om 16-bitars register

Direkt (Direct Page)

Absolut (Extended)

LDAA #opr8i LDAA opr8a LDAA opr16a LDAA oprx0_xysp LDAA oprx9_xysp LDAA oprx16_xysp LDAA [D,xysp] LDAA [oprx16.xysp]	(M) ⇒ A Load Accumulator A	IMM 86 11 DIR 96 dd EXT B6 hh 11 IDX A6 xb IDX1 A6 xb ff IDX2 A6 xb ee ff [D,IDX] A6 xb [IDX2] A6 xb ee ff	P rFP rOP rFP rPO frPP fIfrFP fIDrFP	-	-	-	-	Δ	Δ	0	-
LDD #opr16i LDD opr8a LDD opr16a LDD oprx0_xysp LDD oprx9_xysp LDD oprx16_xysp LDD [D,xysp] LDD [oprx16.xysp]	(M:M+1) ⇒ A:B Load Double Accumulator D (A:B)	IMM CC jj kk DIR DC dd EXT FC hh 11 IDX EC xb IDX1 EC xb ff IDX2 EC xb ee ff [D,IDX] EC xb [IDX2] EC xb ee ff	OP rFP rOP rFP rPO frPP fIfrFP fIDrFP	-	-	-	-	Δ	Δ	0	-

opr16a, kan adressera hela adressintervallet 0000-FFFF

opr8a, kan enbart adressera intervallet 0000-00FF, anger minst signifikant byte av adressen

PC-relativ ("BRANCH"-instruktioner)

- 8-bitars offset (-128..127)
- 9-bitars offset (-256..255)
- 16-bitars offset (-32768..32767)

BRA <i>rel8</i>	Branch Always (if 1 = 1)	REL	20 rr
IBEQ <i>abdxys, rel9</i>	(cntr) + 1 ⇒ cntr If (cntr) = 0, then Branch else Continue to next instruction Increment Counter and Branch if = 0 (cntr = A, B, D, X, Y, or SP)	REL (9-bit)	04 1b rr
IBNE <i>abdxys, rel9</i>	(cntr) + 1 ⇒ cntr if (cntr) not = 0, then Branch; else Continue to next instruction Increment Counter and Branch if ≠ 0 (cntr = A, B, D, X, Y, or SP)	REL (9-bit)	04 1b rr
LBCC <i>rel16</i>	Long Branch if Carry Clear (if C = 0)	REL	18 24 qq rr

Indexerade adresseringsätt:

- Register relativ, konstant offset

LDAA #opr <i>i</i>	(M) ⇒ A
LDAA opr <i>8a</i>	Load Accumulator A
LDAA opr <i>16a</i>	
LDAA opr <i>0_xysp</i>	
LDAA opr <i>9_xysp</i>	
LDAA opr <i>16_xysp</i>	
LDAA [D, <i>xysp</i>]	
LDAA [opr <i>16</i> . <i>xvsol</i>]	

*opr**0_xysp* — Indexed addressing postbyte code:

<i>opr</i> <i>3</i> ,- <i>xys</i>	Predecrement X or Y or SP by 1...8
<i>opr</i> <i>3</i> ,+ <i>xys</i>	Preincrement X or Y or SP by 1...8
<i>opr</i> <i>3</i> , <i>xys</i> -	Postdecrement X or Y or SP by 1...8
<i>opr</i> <i>3</i> , <i>xys</i> +	Postincrement X or Y or SP by 1...8
<i>opr</i> <i>5</i> , <i>xysp</i>	5-bit constant offset from X or Y or SP or PC
<i>abd</i> , <i>xysp</i>	Accumulator A or B or D offset from X or Y or SP or PC

*opr**3* — Any positive integer 1...8 for pre/post increment/decrement
*opr**5* — Any value in the range -16...+15
*opr**9* — Any value in the range -256...+255
*opr**16* — Any value in the range -32,768...65,535

Basregister kan vara något av: X,Y,SP,PC

EXEMPEL:

```
LDAA 5,X
STAA 20,Y
LDAA sym,PC
STA off,SP
...
```

Specialfall: n, PCR

```
LDAA sym,PCR
```

Antag PC pekar på nästa instruktion.

Operanden är här PC-sym, jfr offsetberäkning för "BRA"-instruktioner

Observera, ingen syntaktisk skillnad.
Assemblator väljer effektivast kodning

Indexerade adresseringsätt:

- Auto pre- increment/decrement
- Auto post- increment/decrement

```
LDAA #opr8i
LDAA opr8a
LDAA opr16a
LDAA opr0_xysp
LDAA opr9_xysp
LDAA opr16_xysp
LDAA [D,xysp]
LDAA [opr16.xvsol]
```

(M) ⇒ A
Load Accumulator A

opr0_xysp — Indexed addressing postbyte code:

- opr3,-xys* Predecrement X or Y or SP by 1 . . . 8
- opr3,+xys* Preincrement X or Y or SP by 1 . . . 8
- opr3,xys-* Postdecrement X or Y or SP by 1 . . . 8
- opr3,xys+* Postincrement X or Y or SP by 1 . . . 8

opr5,xysp 5-bit constant offset from X or Y or SP or PC

abd,xysp Accumulator A or B or D offset from X or Y or SP or PC

opr3 — Any positive integer 1 . . . 8 for pre/post increment/decrement

opr5 — Any value in the range -16 . . . +15

opr9 — Any value in the range -256 . . . +255

opr16 — Any value in the range -32,768 . . . 65,535

Basregister kan vara något av: X,Y,SP

EXEMPEL:

```
LDAA 1, -X
STAA 4, Y-
STAB 8, +SP
LDAB 7, SP+
. . .
```

Indexerade adresseringsätt:

- Register relativ, offset i ackumulator

```
LDAA #opr8i
LDAA opr8a
LDAA opr16a
LDAA opr0_xysp
LDAA opr9_xysp
LDAA opr16_xysp
LDAA [D,xysp]
LDAA [opr16.xvsol]
```

(M) ⇒ A
Load Accumulator A

opr0_xysp — Indexed addressing postbyte code:

- opr3,-xys* Predecrement X or Y or SP by 1 . . . 8
- opr3,+xys* Preincrement X or Y or SP by 1 . . . 8
- opr3,xys-* Postdecrement X or Y or SP by 1 . . . 8
- opr3,xys+* Postincrement X or Y or SP by 1 . . . 8

opr5,xysp 5-bit constant offset from X or Y or SP or PC

abd,xysp Accumulator A or B or D offset from X or Y or SP or PC

opr3 — Any positive integer 1 . . . 8 for pre/post increment/decrement

opr5 — Any value in the range -16 . . . +15

opr9 — Any value in the range -256 . . . +255

opr16 — Any value in the range -32,768 . . . 65,535

Basregister kan vara något av: X,Y,SP,PC

EXEMPEL:

```
LDAA A, X
STAA B, Y
STAB D, SP
LDAB D, PC
. . .
```

Indexerade adresseringsätt:

Indirekt

LDAA #opr <i>i</i>
LDAA opr <i>8a</i>
LDAA opr <i>16a</i>
LDAA opr <i>0</i> ,xysp
LDAA opr <i>9</i> ,xysp
LDAA opr <i>16</i> ,xysp
LDAA [D,xysp]
LDAA [opr <i>16</i> .xvsol]

(M) ⇒ A
Load Accumulator A

<i>opr<i>0</i></i> ,xysp — Indexed addressing postbyte code:	
<i>opr<i>3</i></i> ,-xys	Predecrement X or Y or SP by 1 . . . 8
<i>opr<i>3</i></i> ,+xys	Preincrement X or Y or SP by 1 . . . 8
<i>opr<i>3</i></i> ,xys-	Postdecrement X or Y or SP by 1 . . . 8
<i>opr<i>3</i></i> ,xys+	Postincrement X or Y or SP by 1 . . . 8
<i>opr<i>5</i></i> ,xysp	5-bit constant offset from X or Y or SP or PC
<i>abd</i> ,xysp	Accumulator A or B or D offset from X or Y or SP or PC
<i>opr<i>3</i></i>	Any positive integer 1 . . . 8 for pre/post increment/decrement
<i>opr<i>5</i></i>	Any value in the range -16 . . . +15
<i>opr<i>9</i></i>	Any value in the range -256 . . . +255
<i>opr<i>16</i></i>	Any value in the range -32,768 . . . 65,535

EXEMPEL:

```
LDAA    [D, X]
STAA    [sym, PCR]
STAB    [2, SP]
LDAB    [D, Y]
. . .
```

Instruktionsgrupper

LOAD-instruktioner

Mnemonic	Funktion	Operation
LDAA	Load A	(M)→A
LDAB	Load B	(M)→B
LDD	Load D	(M:M+1) ₁ →A:B
LDS	Load SP	(M:M+1) ₁ →SP _H :SP _L
LDX	Load index register X	(M:M+1) ₁ →X _H :X _L
LDY	Load index register Y	(M:M+1) ₁ →Y _H :Y _L
LEAS	Load effective address into SP	Effective address→SP
LEAX	Load effective address into X	Effective address→X
LEAY	Load effective address into Y	Effective address→Y

STORE-instruktioner

Mnemonic	Funktion	Operation
STAA	Store A	(A)→M
STAB	Store B	(B)→M
STD	Store D	(A)→M, (B)→M+1
STS	Store SP	SP _H :SP _L →M:M+1
STX	Store X	X _H :X _L →M:M+1
STY	Store Y	Y _H :Y _L →M:M+1

MOVE-instruktioner

Mnemonic	Funktion	Operation
MOVB	Move byte (8 bitar)	(M ₁)→M ₂
MOVW	Move word (8 bitar)	(M:M+1) ₁ →M:M+1 ₂

EXEMPEL: Kopiera byte

```
LDAB    $3000
STAB    $3001
eller
LDAA    $3000
STAA    $3001
eller
MOVB    $3000, $3001
```

EXEMPEL: Kopiera word

```
LDD     $3000
STD     $3001
eller
LDX     $3000
STX     $3001
eller
LDY     $3000
STY     $3001
eller
MOVW    $3000, $3001
```

Instruktioner för kopiering av registerinnehåll

Mnemonic	Funktion	Operation
TAB	Transfer A to B anm: Ekv. Med TFR A, B	(A)→B
TAP	Transfer A to CCR anm: Ekv. Med TFR A, CCR	(A)→CCR
TBA	Transfer B to A	(B)→A
TFR	Transfer register to register	(A,B,CCR,D,X,Y eller SP) → (A,B,CCR,D,X,Y eller SP)
TPA	Transfer CCR to A anm: Ekv. Med TFR CCR, A	(CCR)→A
TSX	Transfer SP to X anm: Ekv. Med TFR SP, X	(SP)→X
TSY	Transfer SP to Y anm: Ekv. Med TFR SP, Y	(SP)→Y
TXS	Transfer X to SP anm: Ekv. Med TFR X, SP	(X)→SP
TYS	Transfer Y to SP anm: Ekv. Med TFR Y, SP	(Y)→SP

← Använd denna

Övriga finns här av "kompatibilitetsskäl"

Instruktioner för växling av registerinnehåll

Mnemonic	Funktion	Operation
EXG	Exchange register to register	(A,B,CCR,D,X,Y eller SP) ↔ (A,B,CCR,D,X,Y eller SP)
XGDX	Exchange D with X anm: Ekv. Med EXG D, X - EXG X, D	(D) ↔ (X)
XGDY	Exchange D with Y anm: Ekv. Med EXG D, Y - EXG Y, D	(D) ↔ (Y)

← Använd denna

Övriga finns här av "kompatibilitetsskäl"

Instruktion för teckenutvidgning

Mnemonic	Funktion	Operation
SEX	Teckenutvidga 8 bitars operand	(A,B,CCR) → (D,X,Y eller SP)

Ovillkorlig programflödeskontroll

Mnemonic	Funktion	Operation
BSR	Anrop av subrutin. PC-relativ operand	SP-2 ⇒ SP RetAdRL:RetAdrH ⇒ M _(SP) :M _(SP+1) Adress ⇒ PC
BRA	"Hopp" till adress. PC-relativ operand	Adress ⇒ PC
CALL	Anrop av subrutin Absolut operand (20 bitar) Anm: Användes vid programflödesändring mellan olika minnesbankar (\$8000-\$BFFF)	SP-2 ⇒ SP RetAdRL:RetAdrH ⇒ M _(SP) :M _(SP+1) Subrutinadress ⇒ PC SP-1 ⇒ SP (PPAGE) ⇒ M _(SP) PAGE ⇒ PPAGE Subrutinadress ⇒ PC
JMP	"Hopp" till adress. Absolut operand	Subrutinadress ⇒ PC
JSR	Anrop av subrutin Absolut operand	SP-2 ⇒ SP RetAdRL:RetAdrH ⇒ M _(SP) :M _(SP+1) Subrutinadress ⇒ PC
RTC	Återvänd från subrutin. Returadress från STACK och PPAGE	M _(SP) ⇒ (PPAGE) SP+1 ⇒ SP M _(SP) :M _(SP+1) ⇒ PC _H :PC _L SP+2 ⇒ SP
RTS	Återvänd från subrutin. Returadress från STACK	M _(SP) :M _(SP+1) ⇒ PC _H :PC _L SP+2 ⇒ SP

Instruktioner för addition

Mnemonic	Funktion	Operation
ABA	Addera B till A	$(A)+(B) \rightarrow A$
ABX	Addera B till X anm: Ekv. med LEAX B, X	$(X)+(B) \rightarrow X$
ABY	Addera B till Y anm: Ekv. med LEAY B, Y	$(Y)+(B) \rightarrow Y$
ADCA	Addition med carry till A	$(A)+(M)+C \rightarrow A$
ADCB	Addition med carry till B	$(B)+(M)+C \rightarrow B$
ADDA	Addition till A	$(A)+(M) \rightarrow A$
ADDB	Addition till B	$(B)+(M) \rightarrow B$
ADDD	Addition till D (A:B)	$(D)+(M:M+1) \rightarrow D$

Mnemonic	Funktion	Operation
INC	Inkrementera i minnet	$(M)+\$01 \rightarrow M$
INCA	Inkrementera A	$(A)+\$01 \rightarrow A$
INCB	Inkrementera B	$(B)+\$01 \rightarrow B$
INS	Inkrementera SP anm: Ekv. med LEAS 1, SP	$(SP)+\$0001 \rightarrow SP$
INX	Inkrementera X anm: Ekv. med LEAX 1, X	$(X)+\$0001 \rightarrow X$
INY	Inkrementera Y anm: Ekv. med LEAY 1, Y	$(Y)+\$0001 \rightarrow Y$

Instruktioner för subtraktion

Mnemonic	Funktion	Operation
SBA	Subtrahera B från A	$(A)-(B) \rightarrow A$
SBCA	Subtrahera med borrow från A	$(A)-(M)-C \rightarrow A$
SBCB	Subtrahera med borrow från B	$(B)-(M)-C \rightarrow B$
SUBA	Subtrahera från A	$(A)-(M) \rightarrow A$
SUBB	Subtrahera från B	$(B)-(M) \rightarrow B$
SUBD	Subtrahera från D (A:B)	$(D)-(M:M+1) \rightarrow D$

Mnemonic	Funktion	Operation
DEC	Dekrementera i minnet	$(M)-\$01 \rightarrow M$
DECA	Dekrementera A	$(A)-\$01 \rightarrow A$
DECB	Dekrementera B	$(B)-\$01 \rightarrow B$
DES	Dekrementera SP anm: Ekv. med LEAS -1, SP	$(SP)-\$0001 \rightarrow SP$
DEX	Dekrementera X anm: Ekv. med LEAX -1, X	$(X)-\$0001 \rightarrow X$
DEY	Dekrementera Y anm: Ekv. med LEAY -1, Y	$(Y)-\$0001 \rightarrow Y$

Instruktioner för logikoperationer

Mnemonic	Funktion	Operation
ANDA	Bitvis "och" A med minnesinnehåll	$(A) \bullet (M) \Rightarrow A$
ANDB	Bitvis "och" A med minnesinnehåll	$(B) \bullet (M) \Rightarrow B$
ANDCC	Bitvis "och" CC med minnesinnehåll	$(CCR) \bullet (M) \Rightarrow CCR$
EORA	Bitvis "exklusivt eller" A med minnesinnehåll	$(A) \oplus (M) \Rightarrow A$
EORB	Bitvis "exklusivt eller" B med minnesinnehåll	$(B) \oplus (M) \Rightarrow B$
ORAA	Bitvis "eller" A med minnesinnehåll	$(A) + (M) \Rightarrow A$
ORAB	Bitvis "eller" B med minnesinnehåll	$(B) + (M) \Rightarrow B$
ORCC	Bitvis "eller" CCR med minnesinnehåll	$(CCR) + (M) \Rightarrow CCR$

EXEMPEL: Nollställ bit 7-bit 4 på adress \$3000

```
LDAB $3000
ANDB #%00001111
STAB $3000
```

EXEMPEL: Ettställ bit 7 och bit 0 på adress \$3000

```
LDAB $3000
ORAB #%10000001
STAB $3000
```

Unära operationer

Mnemonic	Funktion	Operation
CLC	Nollställ carryflaggan i CCR	$0 \Rightarrow C$
CLI	Nollställ avbrottsmask i CCR	$0 \Rightarrow I$
CLR	Nollställ minnesinnehåll	$\$00 \Rightarrow M$
CLRA	Nollställ A	$\$00 \Rightarrow A$
CLRB	Nollställ B	$\$00 \Rightarrow B$
CLV	Nollställ overflowflaggan i CCR	$0 \Rightarrow V$
COM	Ettkomplementera minnesinnehåll	$\$FF-(M) \Rightarrow M$
COMA	Ettkomplementera A	$\$FF-(A) \Rightarrow A$
COMB	Ettkomplementera B	$\$FF-(B) \Rightarrow B$
NEG	Tvåkomplementera minnesinnehåll	$\$00-(M) \Rightarrow M$
NEGA	Tvåkomplementera A	$\$00-(A) \Rightarrow A$
NEGB	Tvåkomplementera B	$\$00-(B) \Rightarrow B$

EXEMPEL: Invertera bit 2 och bit1 på adress \$3000

```
LDAB $3000
EORB #%00000110
STAB $3000
```

Logiska skiftoperationer

Mnemonic	Funktion	Operation
LSL	Logiskt vänsterskift i minnet	
LSLA	Logiskt vänsterskift A	
LSLB	Logiskt vänsterskift B	
LSLD	Logiskt vänsterskift D	
LSR	Logiskt högerskift i minnet	
LSRA	Logiskt högerskift A	
LSRB	Logiskt högerskift B	
LSRD	Logiskt högerskift D	

Exempel på användning:
 Multiplikation med 2, tal utan tecken.
 Division med 2, tal utan tecken.

Aritmetiska skiftoperationer

Mnemonic	Funktion	Operation
ASL	Aritmetiskt vänsterskift i minnet (ekv. med LSL)	
ASLA	Aritmetiskt vänsterskift A (ekv. med LSLA)	
ASLB	Aritmetiskt vänsterskift B (ekv. med LSLB)	
ASLD	Aritmetiskt vänsterskift D (ekv. med LSLD)	
ASR	Aritmetiskt högerskift i minnet	
ASRA	Aritmetiskt högerskift A	
ASRB	Aritmetiskt högerskift B	

Exempel på användning, högerskift:
 Division med 2, tal med tecken.

Instruktioner för rotation (carry-skift)

Mnemonic	Funktion	Operation
ROL	Rotation vänster via carry i minnet	
ROLA	Rotation vänster via carry A	
ROLB	Rotation vänster via carry B	
ROR	Rotation höger via carry i minnet	
RORA	Rotation höger via carry A	
RORB	Rotation höger via carry B	

EXEMPEL: Skifta ett 32-bitars tal på adress \$3000, 1 steg åt höger

```
LSR $3000
ROR $3001
ROR $3002
ROR $3003
```

Exempel på användning:

Skiftoperationer på tal större än 8 bitar.

Instruktioner för jämförelser och test

Mnemonic	Funktion	Operation
CBA	Jämför B med A	(A)-(B)
CMPA	Jämför A med minne	(A)-(M)
CMPB	Jämför B med minne	(B)-(M)
CPD	Jämför D med minne	(A:B)-(M:M+1)
CPS	Jämför SP med minne	(SP)-(M:M+1)
CPX	Jämför X med minne	(X)-(M:M+1)
CPY	Jämför Y med minne	(Y)-(M:M+1)

JÄMFÖRELSE
Två operander
BINÄR operation

Mnemonic	Funktion	Operation
TST	Testa minnesinnehåll	(M)-\$00
TSTA	Testa register A	(A)-\$00
TSTB	Testa register B	(B)-\$00

TEST
En operand
UNÄR operation

Villkorlig programflödeskontroll

Mnemonic	Funktion	Villkor
Enkla flaggtest		
BCS	"Hopp" om <i>carry</i>	C=1
BCC	"Hopp" om <i>ICKE carry</i>	C=0
BEQ	"Hopp" om <i>zero</i>	Z=1
BNE	"Hopp" om <i>ICKE zero</i>	Z=0
BMI	"Hopp" om <i>negative</i>	N=1
BPL	"Hopp" om <i>ICKE negative</i>	N=0
BVS	"Hopp" om <i>overflow</i>	V=1
BVC	"Hopp" om <i>ICKE overflow</i>	V=0
Test av tal utan tecken		
BHI	Villkor: R>M	C + Z = 0
BHS	Villkor: R≥M	C=0
BLO	Villkor: R<M	C=1
BLS	Villkor: R≤M	C + Z = 1
Test av tal med tecken		
BGT	Villkor: R>M	Z + (N ⊕ V) = 0
BGE	Villkor: R≥M	N ⊕ V = 0
BLT	Villkor: R<M	N ⊕ V = 1
BLE	Villkor: R≤M	Z + (N ⊕ V) = 1

Används typiskt tillsammans med jämförelse/test instruktioner.

EXEMPEL

```
LDAB $3000
CMPB $3001
BEQ L1
....
```

Instruktioner för räknande programslingor

Mnemonic	Funktion	Villkor
DBEQ	Dekrementera innehåll i register. "Hoppa" om resultatet = 0. (register: A,B,D,X,Y,SP)	(register) - 1 ⇒ register om(register)=0; "hoppa"; annars: nästa instruktion
DBNE	Dekrementera innehåll i register. "Hoppa" om resultatet ≠ 0. (register: A,B,D,X,Y,SP)	(register) - 1 ⇒ register om(register)≠0; "hoppa"; annars: nästa instruktion
IBEQ	Inkrementera innehåll i register. "Hoppa" om resultatet = 0. (register: A,B,D,X,Y,SP)	(register) + 1 ⇒ register om(register)=0; "hoppa"; annars: nästa instruktion
IBNE	Inkrementera innehåll i register. "Hoppa" om resultatet ≠ 0. (register: A,B,D,X,Y,SP)	(register) + 1 ⇒ register om(register)≠0; "hoppa"; annars: nästa instruktion
TBEQ	Testa innehåll i register. "Hoppa" om resultatet = 0. (register: A,B,D,X,Y,SP)	om(register)=0; "hoppa"; annars: nästa instruktion
TBNE	Testa innehåll i register. "Hoppa" om resultatet ≠ 0. (register: A,B,D,X,Y,SP)	om(register)≠0; "hoppa"; annars: nästa instruktion

Sammansatta instruktioner.

EXEMPEL

```
DBEQ B, L2
samma sak som
DECB
BEQ L2
```